

ברוך הוא מזמן, אם ישובו -
ישוב, ואם לא - (הכל ס"א
הקול) נפסק, והדינים נעשים, ואז
נקרא ויתעצב, ויתעצב בכתים
החיצוניים.

אמר רבי יהודה, שנינו, מיום
שנחרב בית המקדש אין יום
שלא נמצא בו פעם רע, מה
הטעם? משום ששנינו, אמר רבי
יודאי אמר רבי ייסא, נשבע
הקדוש ברוך הוא שלא יכנס
בירושלים של מעלה עד שיכנסו
ישראל לירושלים של מטה.
ומשום כך נמצאת רתחה בעולם.
אמר רבי יוסי, כתיב ערות אביך וערות
וערות אמה לא תגלה. וכתיב
אמה היא לא תגלה ערותה.
ושנינו, אמה היא ודאי. הרי אם
גלה ערותה, למה צריך להשיב
אותה? ודאי לתמן את מה שגלה.
ששנינו, כשמתגבר יצר הרע
באדם, אינו מתגבר אלא באותן
עריות, וכל החטאים אחוזים
באותה ערוה. וכתיב לא תגלה.
כשמתמקן, מתקן כנגד אותו
שגלה, וזו נקראת תשובה.

אמר רבי יצחק, כל חטאי העולם
אחוזים (ח) בזה, עד שהאם
מתגלה בגללים. וכשהיא מתגלה,
כל אותם הבנים מתגלים (בשביליה).
וכתיב לא תקח האם על הבנים.
וכשמתמקן העולם למטה, הכל
מתמקן, עד שעולה התקון לאם
הקדושה ומתמקנת, ומתכסית
ממה שהתגלתה. ומשום כך
כתיב, אשרי נשוי פשע פסוי
חטאה, ואז נקראת תשובה,
תשובה ודאי. ואז נקרא יום
הכפורים, כמו שכתוב מפל
חטאתיכם לפני ה' תטהרו.

אמר רבי יהודה, מתי נקראת
תשובה? כשהאם מתכסה

קרי, ולית מאן דישיגח ויתער. וקודשא בריך
הוא זמין, אם יתובון יתוב, ואי לא, (בלא ס"א
קלא) אתפסק, ודינא אתעבידו וכדין אתקרי
ויתעצב, ויתעצב בכתו בראי.

אמר רבי יהודה, תנינן, מן יומא דאתחרב בי
מקדשא, לית יומא דלא אשתכח ביה
רתחא בישא. מאי טעמא. משום דתנינן, אמר
רבי יודאי אמר רבי ייסא, נשבע הקדוש ברוך
הוא שלא יכנס בירושלים דלעילא, עד שיכנסו
ישראל בירושלים דלתתא. ובגין כך, רתחא
אשתכחת בעלמא.

אמר רבי יוסי, (ויקרא יח) כתיב ערות אביך וערות
אמה לא תגלה. וכתיב, אמה היא לא
תגלה ערותה. ותנינן אמה היא ודאי. הא אם
גלה עריותה, למאן בעי לאתבא לה, ודאי
לתקנא מאי דגלי.

דתניא פד סגיא יצרא בישא בבר נש, לא סגי
אלא באינון עריין, וכלהו חובי אחידן
בהווא עריא. וכתיב לא תגלה. פד אתתקן,
אתתקן לקבל ההוא דגלי, ודא אקרי תשובה.
אמר רבי יצחק, כל חובי עלמא אחידן (ס"א
דא) פדא, עד דאימא אתגליא בגיניהון.

וכד איהי אתגליא, כל אינון בנין
אתגליין (בגינה). וכתיב (דברים כב) לא תקח האם
על הבנים. וכד אתתקן עלמא לתתא, אתתקן
פלא, עד דסלקא תקונא לאימא קדישא,
ומתתקנא, ואתפסיא ממה דאתגליא. ובגין כך
כתיב, (תהלים לב) אשרי נשוי פשע פסוי חטאה,
וכדין אקרי תשובה, תשובה ודאי. וכדין יום
הכפורים אתקרי, כמה דכתיב, (ויקרא טז) מפל
חטאתיכם לפני יי' תטהרו.

אמר רבי (דף ט"ז ע"א) יהודה אימתי אתקרי

תשובה. פד אימא מתפסיא וקיימא בחדוה על בנין, דכתיב, (תהלים